

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřená na zhodnocení úrovně základních motorických schopností současných předškolních dětí vzhledem k pohlaví, věku, dokončení první proměny postavy, tělesnému složení a úrovně držení těla. Studie probíhala od května 2013 do ledna 2014 a bylo do ní zahrnuto 208 dětí (101 chlapců a 107 dívek) z mateřských škol ve věkovém rozpětí od 3 – 6 let. U každého jedince bylo sledováno 32 somatických znaků (tělesná výška, hmotnost, 8 šířkových rozměrů, 8 obvodových charakteristik trupu a končetin, tloušťka 14 kožních řas). Pro analýzu tělesného složení byla provedena frakcionace tělesné hmotnosti dle Matiegkových rovnic. Aspektivním vyšetřením bylo hodnoceno dokončení první proměny postavy (Filipínská míra), kvalita držení těla (metodou dle Matthiase) a kvalita posturálních funkcí (metodou dle Jaroše a Lomíčka). Z hlediska základních motorických schopností, byl pro testování rychlostních schopností zvolen běh na 20 m s pevným startem, pro hodnocení explozivních silových schopností byl zvolen skok daleký z místa odrazem snožmo, pro testování explozivní síly horních končetin se jednalo o hod míčkem (150 g) pravou a levou rukou a pro hodnocení svalové a kloubní flexibility byl zvolen hluboký předklon s dosahem ve stoji na zvýšené ploše. Výsledky ukázaly, že se motorická výkonnost zlepšuje s věkem a s dokončením první proměny postavy. Porovnání dlouhodobých změn rozvoje motorických schopností bylo provedeno se studii z roku 1977 (Pařízková, 1977), 2010 (Dvořáková, Baboučková, Justián, 2010) a 2010 (Sedlak, 2010). Současné děti dosáhly ve všech testech (s výjimkou rychlostních schopností) signifikantně horších výsledků. Vyjma svalové a kloubní flexibility jsou ve všech úkonech celkově lepší chlapci než dívky. Výsledky naší studie ukázaly, že současné děti jsou ve vztahu k platné normě nižší a významně štíhlejší, což je v rozporu se studií z roku 2010, kdy byl stále ještě potvrzen sekulární trend ve zvyšování tělesné výšky i hmotnosti. Potvrdil se negativní vztah mezi množstvím tělesného tuku a úrovní motorické výkonnosti. Významný vztah mezi motorickými schopnostmi a kvalitou držení těla potvrzen nebyl.

Klíčová slova: fyzická aktivita, motorika, držení těla, předškolní věk, první proměna postavy, obezita